

K U L T U R A FESTIVALI

Kulturno ljetno 2012.

Hrvatski najveći ljetni kulturni festivali i ove godine, unatoč smanjenom budžetu, nude obilje dramskih, glazbenih i baletnih događanja. Ovo je pregled najvažnijih zbivanja u Dubrovniku, Splitu, Rijeci i na Brijunima

/NAPISALA/ BRANKA PRICA/ branka.prica@aktual.hr
/SNIMKE/ FESTIVALSKI ARHIVI

Početak ljeta ujedno je i početak kulturnog ljeta koje svoje centre u Hrvatskoj ima na četiri najznačajnija festivala: u Dubrovniku, Splitu, Rijeci i na Brijunima.

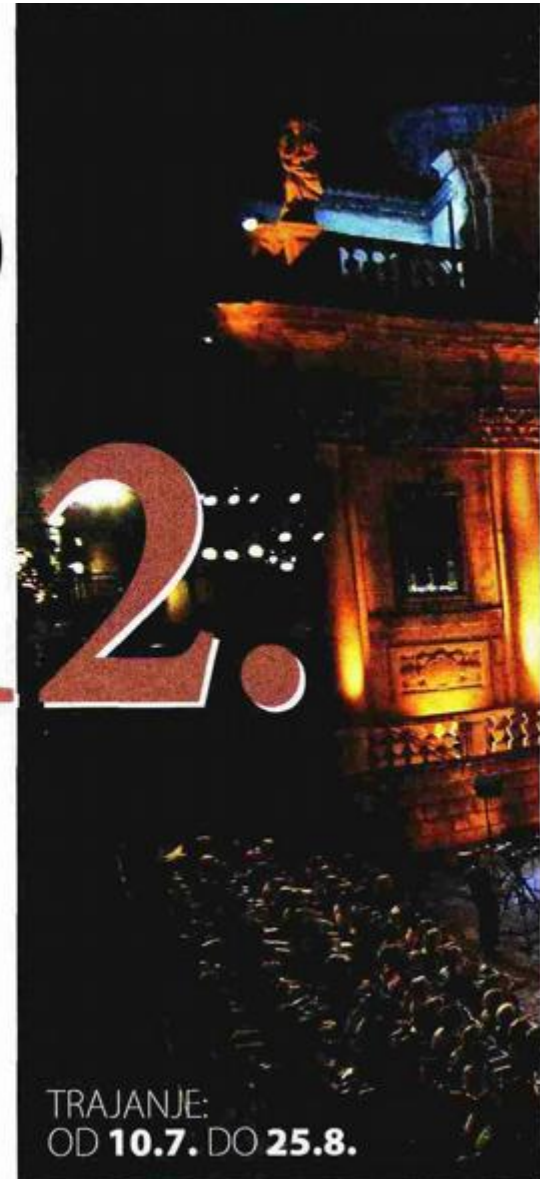
Dubrovačke ljetne igre utemeljene su 1950. Kako se vrijeme pokretanja manifestacije podudara s prvim koracima modernoga turizma, već više od šezdeset godina, svakoga ljeta, nešto više od 2000 umjetnika i šezdesetak tisuća gledatelja, istodobno su stanovnici i stvarnog i imaginarnog festivalnoga Grada. Publiku na Igrama čini 60% Hrvata i 40% stranih gostiju. Posjetitelji su uglavnom mlade do srednje životne dobi, u prosjeku oko 40 godina, koji troše oko 200 do 300 kuna mjesečno na kulturna događanja te većinom imaju sveučilišni stupanj obrazovanja.

Ovogodišnji je festivalski proračun 12 milijuna kuna, oko 12% manji od prošlogodišnjeg. "Štednja, moj Horacije!" komentirao je takvu situaciju intendant Dubrovačkih ljetnih igara Ivica Prlander. Programska sredstva Ministarstva kulture, Grada Dubrovnika i Županije "pokrivaju" 64% troškova, dok se vlastiti prihod planira na razini 36%, u što ulaze sponzori, donatori, ulaznice i ostali prihodi.

Predstojeće će Igre u Festivalski dramski ansambl, uz prošlogodišnje uspješnice, Stullijevu "Katu Kapuralicu" u režiji Daria Harjačeka, te "Kralja Edipa" u čitanju Eduarda Milera, uklopiti tri premijere. "Najprije će Saša Božić, u sklopu autorskog projekta naslovljenog 'Skup: Igre', propitivati recepciju tog festivalnoga naslova. Premijeru realiziramo u suradnji s Toljevom Art radionicom Lazareti. Slijedi Euripidova 'Medea', koprodukcija Igara i HNK iz Zagreba, koju će na Lovrjencu postaviti Tomaž Pandur, da bi nam u posljednjoj dekadi festivala, na tvrđavi sv. Ivana zaživjela 'Dantonova' >

38

AKTUAL | 19.6.2012.

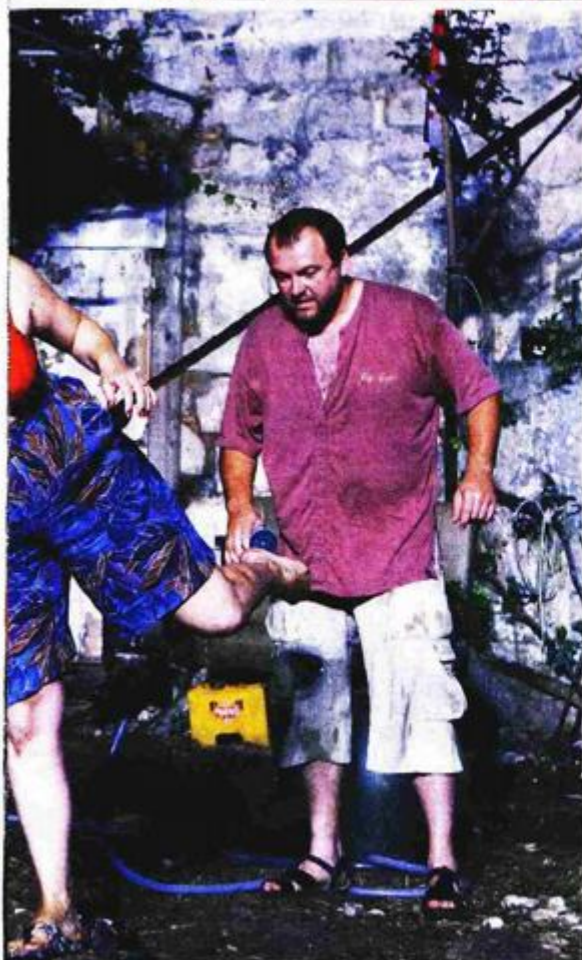
TRAJANJE:
OD 10.7. DO 25.8.

SVEČANO ZATVARANJE
Leo Nucci, najveći bariton na svijetu, s Invom Mulom na lanijskom zatvaranju Dubrovačkih ljetnih igara. I ove će godine gostovati na festivalu

DUBROVAČKE LJETNE IGRE

GLAZBENI I DRAMSKI SPEKTAKL

Pijanist Daniel Barenboim, najveća glazbena zvijezda ovogodišnjih Igara, nastupa u Dubrovniku u godini kad proslavlja 70. rođendan (gore). Predstava 'Kate Kapuralice' u režiji Daria Harjačeka i ove će godine biti prikazana na Igrama. Ta je komedija lani zbog iznimnog interesa publike imala dodatnu izvedbu, a Jelena Miholjević dobila je Nagradu hrvatskog glumišta za ulogu Kate Kapuralice (lijevo)

KAZALIŠTE ULYSSES, BRIJUNI

/TRAJANJE/
 OD 15.7. DO 19.8.

BRIJUNSKA ATRAKCIJE

Prizor iz predstave 'Kralj Lear' koja će se ove godine reprizno prikazati na Brijunima (sasvim gore).
 'Cabaret Brecht – Zadrživi uspon Artura Uija' u režiji Lenke Udovički, koji je imao premijeru prošle godine, uvršten je u program i ove sezone (gore)

smrt' kroz artistski rukopis Olivera Frlića. Studentski teatar Lero premijerno će izvesti 'Mjesečinu za Lady Macbeth', zasnovanu na tekstovima Milana Milišića, a u režiji Davora Majoša", kaže Ivica Prlender.

Glazbena sastavnica omeđena je nastupom Zagrebačke filharmonije pod ravnanjem maestra Dmitrija Kitajenka, te gala opernim koncertom Ljubljanske filharmonije s miljenicom festivalske publike Invom Mulom i baritonom Leom Nuccijem, a pod ravnanjem Ivana Repušića.

Slijedi niz od dvadesetak koncerata među kojima svakako vrijedi izdvojiti Davida Baranboima, jednog od najmoćnijih protagonista suvremene scene klasične glazbe, te violinista Nigela Kennedyja.

Dubrovačke ljetne igre su medijator artistske suradnje brojnih ponajboljih hrvatskih i inozemnih umjetnika. Primjerice, The Choir of King's College iz Cambridgea će sa Simfonijskim orkestrom HRT-a, uz glazbeno vodstvo Stephena Cleoburyja, pod svodovima Dominikanske crkve izvesti Mozartov "Rekvijem". U popratnim programima publiku u Dubrovniku očekuju i predstavljanja knjiga, među njima i prva umjetnička monografija Pere Kvrčića. Ceremonijal svečanog otvaranja ove je godine povjeren doajenu redateljstva Jošku Juvančiću.

Nakon više desetljeća nastupi se vraćaju u sakralni prostor dubrovačkog Dominikanskog samostana, koji je bio prostor muziciranja Lovra pl. Matačića i Milana Horvata. Od ostalih lokacija, tu su karizmatični Dvor, tvrđava sv. Ivana, Lovrjenac, i šarmantni Lazareti, pučki prostori Sv. Marije, Park umjetničke škole, Revelin, Sponza, kao i poljana pred Sv. Vlahom.

BRIJUNI

Festival Kazališta Ulysses na Brijunima ove godine ima dvije premijerne predstave, četiri koncerta i jedno strano gostovanje.

Dva premijerna naslova: "Odisej" Aleksandra Popovskog i "Pokojnik" Branislava Nušića u ovoj, dvanaestoj sezoni i tematski su povezani jer je okosnica oba djela - povratak kući. Umjetnici će svojim promišljanjem i osobnim viđenjem ispitati, istražiti te umjetnički interpretirati što čovjeku znači dom, povratak obitelji, egzistencija. U Zagrebu se 15. lipnja okuplja postava "Odiseja" te na čelu s redateljem Aleksandrom Popovskim započinju pripreme za srpanjsku premijeru. Taj junjački ep ima cilj istražiti teatarske razloge fenomena putovanja i povratka. Paralelno

započinjaju i pripreme za, po mišljenju mnogih, najbolje Nušićevo djelo "Pokojnik", koji će u režiji Lenke Udovički nastaviti s propitivanjem vječne želje za povratkom kući u ovoj britkoj satiri o čovjeku koji je zabunom proglašen mrtvim i nakon nekoliko godina izbjivanja vraća se u svoj grad.

Uz reprizne predstave "Kralj Lear" i "Cabaret Brecht – Zadrživi uspon Artura Uija", mogu se izdvojiti i glazbena događanja u Tvrđavi Minor na Malom Brijunu. Sezonu će otvoriti koncert Rade Šerbedžije, Vlatka Stefanovskog i Miroslava Tadića 15. srpnja, a Davor Rundek i Cargo Trio nastupit će 13. kolovoza

Događanja na Brijunima medijski su izuzetno praćena i zbog iznenađenja i poznatih gostiju, kao što je to bilo lani kad je predstava pratila i Angelina Jolie. Od države, međutim, ne dobiva potporu u jednakoj mjeri kao drugi festivali pa je budžet u iznosu od tri i pol milijuna kuna prikupljen uglavnom od sponzora, a udio državnog novca samo je devet posto.

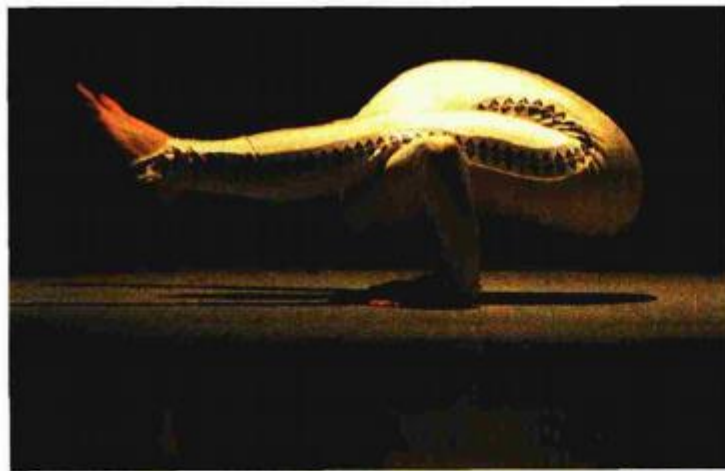
Program festivala održavat će se i ove godine na različitim lokacijama Velikog i Malog Brijuna. Uz Tvrđavu Minor i Prosperov vrt, ove godine predstava, "Dnevnik jednog ludaka", odigrat će se i u Ljetnom kinu na Velikom Brijunu.

SPLITSKO LJETO

"Splitsko ljeto favorizira suvremenu umjetničku kreaciju, ali njeguje i tradiciju splitske komediografske škole", kažu organizatori Splitskog ljeta, festivala koji ima tradiciju od 1954. i od samih početaka obraćao se publici velikim djelima splitske baštine. Ta su djela idealnu scenografiju imala u ključnim lokalitetima Splita, prije svega Peristilu, ali i Meštrovićevoj Galeriji i Kaštilcu na poluotoku Sustipanu. Splitske ljetne priredbe, kako se festival u početku zvao, oduvijek su kao temeljnu odrednicu imale ambijentalni teatar, a kroz 58-godišnji život festivala u kazališne su pozornice pretvarani brojni topisi Splita i okolnih gradova i mjesta. Ove se godine Splitsko ljeto, nakon nekoliko godina izbjivanja, vraća na svoje izvoriste, na carski Peristil, gdje će biti otvoren 14. srpnja premijerom Verdijeva "Nabucca". Ova premijera je i svojevrsna najava godine Verdija 2013.

Gotovo je pravilo da svako festivalsko izdanje, osim već poznatih, otkrije i neke nove scenske prostore, pa će tako ove godine drama "Adio, kauboju" biti izvedena u gotovo postapokaliptičnom ambijentu splitskog industrijskog predgrađa Stinice.

Budžet Splitskog ljeta iz godine u godinu sve je manji. Ove je godine to 4.335.000 kuna, od lani je smanjen za gotovo pola milijuna kuna. Zbog takvih rezova došlo je i do strateških zaokreta u programu, ali ravnatelj Festivala Nikša Bareza ističe kako je program Splitskog ljeta sastavljen tako da i u

vremenu finansijskih redukcija Splitu ostane njegova festivalska atmosfera i kvaliteta.

Središnja je dramska premijera adaptacija romana Olje Savičević Ivančević "Adio, kauboju" u režiji Ivice Buljana. Bit će to jedina premijerna izvedba, a reprizirana će biti "Hekuba", velika predstava sa Zojom Odak u naslovnoj ulozi. "Od gostujućih predstava izdvojio bih predstavu 'Car neuspjeha' belgijskog umjetnika Jana Fabrea. Bit će i baletnih premijera uz zanimljive koreografije jednočinki na kolaž iz djela P. I. Čajkovskog 'Neostvareni susreti' te jedno od najboljih glazbeno-baletnih ostvarenja 20. st., velikana tog stoljeća Béle Bartóka, 'Čudesni mandarin'. U koncertnom programu naći će se i monodrama 'El Cimarrón' skladatelja Hansa Wernera Henza, a jedan dan posvetit ćemo splitskim umjetnicima", ispričao je Nikša Bareza. Uz ostale koncertne programe izdvojio je i nastup tenora Ponsa s recitalom djela istaknutih skladatelja srednje i južne Amerike te Španjolske, dakle glazbe koju splitska publika posebno voli. U Splitu će se naći i glazbenici internacionalnih kvaliteta, poput čelistice Kajane Pačko, a koncertni ciklus bit će zaokružen jazzom.

Ravnateljica Dramskog programa Splitskog ljeta Senka Bulić rekla je kako se Splitsko ljeto već lani jasno pozicioniralo svoj koncept festivala kao mjesta kreacije. "Nastavljamo i ove godine favorizirati suvremenu kazališnu kreaciju, a u tradicionalnom dijelu dramskog programa koji podsjeća na pučke korijene njegovat ćemo lokalni, dijalektalni izraz, u rasponu od Kovačićeva 'Smija i suza starega Splita' sve do današnjih javnih tribuna Predraga Lucića i Borisa Dežulovića koji u svom političkom kabaretu 'Melodije borbe i pretvorbe' potvrđuju splitski duh satire", rekla je Senka Bulić.

Publiku privlači i "Krletka" u režiji Krešimira Dolenčića, a dva iznimna projekta, "Persona" Nataše Lušetić i "Car neuspjeha" Jana Fabrea nude pogled u suvremeni performans.

Prvi put Splitsko ljeto otvara se novom cirkusu, jednoj od najmlađih scenskih

PROGRAMSKA RAZNOLIKOST

Prvi put Splitsko ljeto otvara se novom cirkusu. Splitski projekt prepoznat u europskom kontekstu 'Room 100: C8H11NO2' tematizira shizofreniju kao motiv koji se rijetko susreće u kazališnim projektima (gore lijevo).

Prizor iz predstave 'Hekuba' u režiji Felixa Alexe i ove će godine igrati na Manastirinama i tako naglasiti vezanost Splitskog ljeta s antičkom tragedijom. Peristil će i ove godine biti pozornica glazbenih događanja (dolje)

SPLITSKO LJETO

/TRAJANJE/ OD 14.7. DO 14.8.

CIJELI GRAD FESTIVAL

Riječke ljetne noći otvorit će 'Do Do Land', balet u zraku s glazbom uživo, temeljen na 'Alisi u zemlji čudesa', u izvedbi španjolsko-argentinske Grupe Puja!. Rijeka živi za svoj ljetni kulturni festival (desno)

RIJEČKE LJETNE NOĆI

/TRAJANJE/ OD 19.6. DO 24.7.

formi u svijetu. Splitski projekt prepoznat u europskom kontekstu Room 100 tematizira shizofreniju kao motiv, a serija tribina o odnosu grada u tranziciji i kazališta odvijat će se u suradnji s poznatim filozofima, sociolozima, umjetnicima koji publici nude dijalog o gorućim temama našeg vremena.

RIJEČKE LJETNE NOĆI

Festival Riječke ljetne noći pruža mogućnost izbora širokoj publici, a pritom ne podilazi "masovnim" ukusima. Ove godine održat će se devete po redu, a tijekom proteklih godina Festival je razvijao svoje posebnosti i dosegnuo razinu kojom se, ravnopravno može usporediti s dugovječnijim ljetnim festivalima. Još je važnije to što su Riječani prepoznali i prigrili svoj ljetni festival: godišnje ga posjeti od 15 do čak 30 tisuća ljudi, ovisno o kapacitetima gledališta na lokacijama pojedine godine.

U 36 festivalskih dana bit će izvedeno 18 različitih programa i ukupno 26 izvedbi na 11 riječkih i jednoj opatijskoj lokaciji. Dvije su premijere, a od stranih gostovanja tu su španjolsko-argentinska grupa Puja! na otvaranju te plesna predstava "Božanstvena komedija" u koprodukciji Bitef teatra i festivala Grad teatar Budva na zatvaranju festivala.

Ukupni je ovogodišnji budžet 1.260.000,00 kuna. Od tog iznosa 640.000,00 kuna je iz proračuna.

Festival će i ove godine ući u dva nova prostora: bit će to u Ulici Šime Ljubića

ispred konobe La Grotta te na krovu trgovačkog centra Tower na Pećinama.

Novina u programu je prva likovna izložba. Riječ je o multimedijalnoj izložbi scenografija Dalibora Laginje, likovnog umjetnika, scenografa i slikara pod nazivom "Pozornice na pozornici riječkog HNK". A na vizualno dinamičnoj izložbi, uz nekoliko cjelovitih scenografija, bit će prikazani i scenski elementi, makete, crteži, fotografije, dizajnirani rekviziti te videoprojekcije iz pedesetak selektiranih predstava od više od stotinu koliko ih je ostvario ovaj vrsni scenograf.

Riječani su se naviknuli na doista atraktivna otvaranja svog ljetnog festivala koja su uvijek iznimno posjećena. Otvaranje Riječkih ljetnih noći i ove će se godine tradicionalno održati u srcu grada, u riječkoj luci odnosno na Gatu Karoline Riječke, gdje će 19. lipnja festival otvoriti "Do Do Land", maštovit spektakl, pravi balet u zraku s glazbom uživo u izvedbi španjolsko-argentinske Grupe Puja!. Temeljen na "Alisi u zemlji čudesa", spektakl zapravo transformira prostor iznad glava gledatelja u čaroban krajolik, dok velike, raznobojne kreature lete zrakom, grandiozno spajajući različite discipline s urbanim krajolicima u jedinstven show: kazalište, cirkus, ples, ekstremne sportske vještine, arhitekturu, multimediju i živu glazbu.

Što se tiče novih programa, u Riječkim ljetnim noćima izdvojili su dva velika

premijerna projekta koja nastaju u koprodukcijama. Prvi je svjetski poznati i najdugovječniji broadwayski mjuzikl "Guslač na krovu" u koprodukciji s Festivalom Opatija, u kojem sudjeluju svi umjetnički ansambli HNK Ivana pl. Zajca, a koji će, pod ravnanjem maestra Igora Vlajnića i u režiji Ozrena Prohića, biti premijerno izveden 20. lipnja na opatijskoj Ljetnoj pozornici. To će istodobno biti prvi "izlazak" Riječkih ljetnih noći izvan administrativnih gradskih granica i tom riječko-opatijskom suradnjom svoj kulturno-turistički značaj počinju širiti na veći prostor.

Drugi je projekt Goldonijeva komedija "Gostioničarka Mirandolina" u koprodukciji s festivalom Grad teatar Budva u režiji Juga Radivojevića.

Tu su i glazbeni aduti ovogodišnjih Ljetnih noći: ambijentalna opera "Cavalleria rusticana" ispred katedrale Sv. Vida, potom balet "Carmina burana" u bivšoj tvornici Torpedo te koncert Riječke filharmonije u Harteri odnosno bivšoj tvornici papira.

Kao posebno iznenađenje bit će priređen avangardni modni event S^B FASH!ON. Idejni začetnici su Ivona Brnelić koja je ujedno i koreografkinja eventa te dizajner Juraj Zigman, a bit će održan 28. lipnja u tvornici Torpedo. SHOW revija zapravo je "predstava" u kojoj je vizija dizajnera pretočena u jedinstven doživljaj putem glazbe, rasvjete, scenografije, pokreta te vizuala, odnosno snažnog scenskog izričaja. ■